

Vergaderjaar 2023–2024

34 951

Oprichting Intravacc B.V.

Nr. 16

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 25 maart 2024

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 28 december 2023 over update verkoop Intravacc B.V. (Kamerstuk 34 951, nr. 15).

De vragen en opmerkingen zijn op 13 februari 2024 aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voorgelegd. Bij brief van 25 maart 2024 zijn de vragen beantwoord.

De fungerend-voorzitter van de commissie,
Agema

Adjunct-griffier van de commissie,
Heller

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie	3
	Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	4
	Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie	4
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	4
II.	Reactie van de Minister	5

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben zich vaak uitgesproken tegen de verkoop van Intravacc B.V. Zij vinden het besluit om Intravacc B.V. te verkopen haaks staan op het streven naar meer strategische autonomie en zelfvoorzienendheid als het gaat om medicijn- en vaccinontwikkeling binnen de Europese Unie (EU) en in Nederland. Dit streven is extra belangrijk, gezien de grote medijntekorten waar Nederland mee kampt. Onderstreept de Minister dit streven? En hoe verhoudt de verkoop van Intravacc B.V. zich dan tot dit streven?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn daarnaast zeer benieuwd hoe de Minister uitvoering gaat geven aan de aangenomen motie-Dijk die de regering vraagt om Intravacc B.V. in publieke handen te houden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de verkoop van Intravacc B.V. Zij zijn positief over het bereiken van een voorlopige overeenstemming. Genoemde leden hebben hierbij nog een enkele vraag.

De leden van de VVD-fractie staan achter het besluit van de Minister om Intravacc B.V. te verkopen. Kan de Minister toelichten in hoeverre de doelen worden behaald bij het doorzetten van het verkoopproces?

Onlangs heeft de Kamer in meerderheid ingestemd met de motie-Dijk die verzoekt om Intravacc B.V. in publieke handen te houden¹. De leden van de VVD-fractie vinden dit verzoek onwenselijk. Kan de Minister uiteenzetten wat de juridische en financiële consequenties zijn als het verzoek van de motie-Dijk wordt uitgevoerd en de overeenstemming over de verkoop wordt afgebroken?

Ook vragen deze leden wat de stand van zaken is met betrekking tot het uitwerken van de borging van strategische onafhankelijkheid als publiek belang bij de verkoop van deelnemingen in het algemeen, naar aanleiding van de uitvoering van de motie-Tielen c.s.² en de motie-Heinen c.s.³. Kan

¹ Kamerstuk 36 410 XVI, nr. 78

² Kamerstuk 34 951, nr. 13

³ Kamerstuk 28 165, nr. 374

de Minister daarnaast een update geven over de ontwikkeling van een nationaal vaccinecosysteem?

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie bedanken de Minister voor de antwoorden op de vragen van de leden Daniëlle Jansen en Van Hijum over de verkoop van vaccinontwikkelaar Intravacc B.V. met FDI BioSciences B.V. (Aanhangsel Handelingen II 2023/24, nr. 807). In haar antwoorden geeft de Minister aan dat «de intentie was altijd om Intravacc B.V. op afstand te plaatsen van de rijksoverheid, met behoud van de borging van de publieke belangen, waarbij een nadere afweging aan het volgende kabinet werd gelaten.» De leden van de NSC-fractie vragen de Minister welke reële afwegingen er in de toekomst te verwachten zijn. Hoe wordt nu al rekening gehouden met deze reële afwegingen?

De Minister geeft in haar antwoord aan dat samenwerking tussen en binnen de publieke en de private sector uiteindelijk moet leiden tot beschikbaarheid van vaccins die betaalbaar en bereikbaar zijn voor het publiek. De leden van de NSC-fractie horen dat er buitengewoon veel tijd zit tussen goedkeuring van het vaccin door het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) en opname in het Rijksvaccinatieprogramma. Is de Minister het met genoemde leden eens dat de tijdige beschikbaarheid en bereikbaarheid verbeterd kan worden. Kan de Minister toelichten of er concrete plannen zijn om de (tijdige) beschikbaarheid en bereikbaarheid te verbeteren? Kan de Minister daarnaast toelichten of de verkoop van Intravacc B.V. invloed zal hebben op de duur van deze periode, dus op de tijdige beschikbaarheid en bereikbaarheid? En kan de Minister ook aangeven of zij verwacht dat «een goed functionerend ecosysteem» hier invloed op zal hebben?

De Minister geeft aan dat kennisinstellingen tegenprestaties kunnen vragen van bedrijven die mogelijk winst maken met publiek gefinancierde kennis. De leden van de NSC-fractie zouden graag een nadere toelichting willen van de Minister, inclusief aan welke tegenprestaties de Minister denkt.

De leden van de NSC-fractie lezen dat de toekomstige koper van Intravacc B.V. bereid is zich in te zetten voor de versterking van de positie van Intravacc B.V. in het Europese ecosysteem van vaccinontwikkeling en hoogwaardige werkgelegenheid te stimuleren. Is de Minister bekend met concrete plannen van de koper om de positie van Intravacc B.V. te versterken in het Europese ecosysteem? Kan de Minister enkele voorbeelden geven van deze plannen? En op welke manier zal de hoogwaardige werkgelegenheid gestimuleerd worden? De leden van de NSC-fractie zijn benieuwd in hoeverre dit ook de hoogwaardige werkgelegenheid in Nederland betreft.

De leden van de NSC-fractie zijn blij te lezen dat wordt ingezet op leveringszekerheid en het verminderen van ongewenste afhankelijkheden om zo het publieke belang te kunnen dienen. Zij vragen de Minister verder in welke gevallen afhankelijkheid van de Europese markt wel gewenst is. Daarnaast vragen zij de Minister een toelichting te geven op de pogingen tot nu toe om de leveringszekerheid van vaccins te garanderen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de update van de Minister inzake de verkoop van Intravacc B.V. en benadrukken het belang van het goed borgen van leveringszekerheid in Nederland, maar ook in Europees verband. Zij hebben daarbij nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie kunnen zich vinden in het feit dat FDI Biosciences B.V. een Nederlands bedrijf is. Kan de Minister verder uitweiden op welke manier het beoogde bedrijf bijdraagt aan het borgen van leveringszekerheid van vaccins in Europees perspectief? In hoeverre was het waarborgen voor maatschappelijke belangen onderdeel van gesprek, zo vragen de leden van de D66-fractie de Minister. Tevens vragen zij in hoeverre de plannen van FDI Biosciences B.V. invloed hebben op de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van landen zoals China, India en de Verenigde Staten?

De leden van de D66-fractie hebben in een eerdere beantwoording (d.d. 1 november 2022 (Kamerstuk 34 951, nr. 9) vernomen dat bij de beoordeling van potentiële kopers criteria als reputatie, financiële stabiliteit van de potentiële kopers en het continueren van huidige contractuele afspraken mee werden gewogen. Kan de Minister ingaan op in hoeverre en hoe FDI Biosciences B.V. voldoet aan de door de Minister gestelde criteria? Tevens koppelde de Minister in dezelfde beantwoording de strategische en inhoudelijke plannen van het bedrijf met de mogelijkheid om tegen maatschappelijke aanvaardbare prijzen ontwikkelde producten te blijven afnemen als staat. Zijn hier afspraken over gemaakt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben de brief van de Minister over de update verkoop Intravacc B.V. ontvangen en hebben op dit moment geen vragen aan de Minister.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de voorgenomen verkoop van Intravacc B.V. Zij zijn van mening dat Intravacc B.V. in publieke handen moet blijven en dat de Minister de aangenomen motie daarover moet uitvoeren.

De leden van de SP-fractie benadrukken dat de Tweede Kamer de regering via de aangenomen motie-Dijk in overgrote meerderheid heeft verzocht om Intravacc B.V. in publieke handen te houden. Hoe gaat de Minister deze motie uitvoeren?

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of zij bereid is om een toekomstvisie op te stellen voor Intravacc B.V. als publieke vaccinontwikkelaar. Daarbij vragen zij haar om daarbij ook in te zetten op baanbehoud voor de werknemers van Intravacc B.V.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of de regering inmiddels al spijt heeft van het besluit om Intravacc B.V. te proberen te verkopen, ondanks het feit dat al sinds 22 november jl. duidelijk is dat ruim tweederde van de nieuwe Tweede Kamer tegenstander van deze verkoop was?

II. Reactie van de Minister

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben zich vaak uitgesproken tegen de verkoop van Intravacc B.V. Zij vinden het besluit om Intravacc B.V. te verkopen haaks staan op het streven naar meer strategische autonomie en zelfvoorzienendheid als het gaat om medicijn- en vaccinontwikkeling binnen de Europese Unie (EU) en in Nederland. Dit streven is extra belangrijk, gezien de grote medecijntekorten waar Nederland mee kampt. Onderstreept de Minister dit streven? En hoe verhoudt de verkoop van Intravacc B.V. zich dan tot dit streven?

Voor de inzet op beschikbaarheid van medische producten verwijs ik u naar de Kamerbrief die mijn voorganger onlangs naar de Kamer heeft gestuurd⁴. De oorzaken van tekorten zijn multifactorieel en kennen zowel een nationale als een internationale component. De strategie van de Minister voor Medische Zorg voor meer strategische autonomie ten aanzien van vaccins richt zich op het ecosysteem als geheel en niet op een bedrijf, een specifiek vaccin of een specifieke technologie. Een groot aantal bedrijven in Nederland en daarbuiten is actief om vaccin- en therapieconcepten te testen en gereed te maken voor grootschalige eindproductie. Intravacc B.V. speelt hierin een bescheiden rol, heeft bovendien geen eigen vaccinproductiecapaciteit en levert dus ook geen bijdrage aan meer strategische autonomie.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn daarnaast zeer benieuwd hoe de Minister uitvoering gaat geven aan de aangenomen motie-Dijk die de regering vraagt om Intravacc B.V. in publieke handen te houden.

De huidige fase in het verkoopproces is zoals bekend, dat er in december 2023 voorlopige overeenstemming is bereikt over de verkoop van de aandelen in Intravacc B.V. Dit heeft geleid tot het sluiten van een overeenkomst door de voormalig Minister van VWS met FDI Biosciences B.V. over het verkopen van de aandelen, waarin is overeengekomen dat de aandelen moeten worden overgedragen wanneer aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Het zou het niet getuigen van een betrouwbare overheid als op dit moment de verkoop door mij zou worden teruggedraaid. Daarnaast zou dat in deze fase van het verkoopproces, waar uitvoerige onderhandelingen aan vooraf zijn gegaan, leiden tot schadeplichtigheid van het ministerie.

Ik ga geen uitvoering geven aan de motie met het verzoek om Intravacc in publieke handen te houden. Het in publieke handen houden van Intravacc B.V. draagt niet bij aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen van de Nederlandse overheid ten aanzien van de ontwikkeling en beschikbaarheid van vaccins. Het beleid richt zich op een goed functionerend vaccin-ecosysteem en samenwerking in internationaal verband zoals met CEPI. Deelname van de Staat in één bedrijf, Intravacc B.V., dat zich slechts richt op de eerste fasen van vaccinontwikkeling, draagt niet bij aan de doelstelling om goed voorbereid te zijn op pandemische dreigingen. Ik zie geen rol voor de overheid om zich bedrijfsmatig bezig te houden met vaccinontwikkeling, zoals Intravacc B.V. dat nu doet. Daarbij komt dat de overheid gebonden is aan onder andere staatssteun- en aanbestedingsregels.

⁴ Kamerstuk 29 477 nr. 865

Voor de toekomst van Intravacc B.V. is een koper benodigd die kan investeren in het bedrijf, zodat Intravacc B.V. als privaat bedrijf een rol kan spelen in het vaccin-ecosysteem in samenwerking met andere partijen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de verkoop van Intravacc B.V. Zij zijn positief over het bereiken van een voorlopige overeenstemming. Genoemde leden hebben hierbij nog een enkele vraag.

De leden van de VVD-fractie staan achter het besluit van de Minister om Intravacc B.V. te verkopen. Kan de Minister toelichten in hoeverre de doelen worden behaald bij het doorzetten van het verkoopproces?

Het doel van de Staat om 100% van de aandelen van Intravacc B.V. te verkopen aan een stabiele partij met een goede reputatie en met kennis en ervaring in de biotech sector, zal met de beoogde koper worden bereikt. Tevens zullen de doelen worden bereikt dat de beoogde koper zich voor lange termijn aan Intravacc B.V. verbindt, bereid is te investeren en in staat is de positie van het bedrijf te versterken. Doordat op deze manier de positie van Intravacc B.V. versterkt wordt, kan Intravacc B.V. een betere rol spelen binnen het Nederlandse en Europese ecosysteem gericht op vaccinontwikkeling en wordt de ontwikkelde kennis zo behouden.

Onlangs heeft de Kamer in meerderheid ingestemd met de motie-Dijk die verzoekt om Intravacc B.V. in publieke handen te houden⁵. De leden van de VVD-fractie vinden dit verzoek onwenselijk. Kan de Minister uiteenzetten wat de juridische en financiële consequenties zijn als het verzoek van de motie-Dijk wordt uitgevoerd en de overeenstemming over de verkoop wordt afgebroken?

Mijn voorganger en FDI Biosciences B.V. hebben in december 2023 voorlopige overeenstemming bereikt over de verkoop van de aandelen in Intravacc B.V. Dit heeft geleid tot het sluiten van een overeenkomst waarin een aantal opschortende voorwaarden is opgenomen. Indien aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan, ben ik en FDI Biosciences B.V. juridisch verplicht om de definitieve overeenkomst (Share Purchase Agreement) te ondertekenen.

Indien ik besluit om in deze fase van het verkoopproces, die vooraf is gegaan door uitvoerige onderhandelingen, niet meer tot overdracht van de aandelen over te gaan, zal de beoogde koper waarschijnlijk een juridische procedure aanspannen om te bewerkstelligen dat de aandelen Intravacc B.V. alsnog worden overgedragen. Dit kan tevens leiden tot schadeplichtigheid van het ministerie voor bijvoorbeeld door de koper gemaakte kosten in het verkoopproces.

Ook vragen deze leden wat de stand van zaken is met betrekking tot het uitwerken van de borging van strategische onafhankelijkheid als publiek belang bij de verkoop van deelnemingen in het algemeen, naar aanleiding van de uitvoering van de motie-Tielen c.s.⁶ en de motie-Heinen c.s.⁷.

De motie Heinen, waar naar werd verwezen in de motie-Tielen, verzoekt de regering het huidige afwegingskader voor het aangaan van een deelneming uit te breiden door «strategische onafhankelijkheid» ook als publiek belang te definiëren. Het afwegingskader uit de Nota Deelnemin-

⁵ Kamerstuk 36 410 XVI, nr. 78

⁶ Kamerstuk 34 951, nr. 13

⁷ Kamerstuk 28 165, nr. 374

genbeleid rijksoverheid 2022 (Kamerstuk 28 165, nr. 370) wordt in het Handboek Aangaan deelnemingen van het Ministerie van Financiën verder uitgewerkt. Hierbij wordt stilgestaan bij het begrip strategische onafhankelijkheid als publiek belang. Het Handboek Aangaan deelnemingen is nog in ontwikkeling en komt in de loop van 2024 beschikbaar.

Kan de Minister daarnaast een update geven over de ontwikkeling van een nationaal vaccinecosysteem?

Over het vaccin ecosysteem heeft de voormalig Minister van VWS op 30 maart 2023 de Kamer een brief gestuurd⁸. De inzet is gericht op Internationale en Europese samenwerking. Zoals in deze brief is beschreven, is deze essentieel bij de ontwikkeling van een vaccin-ecosysteem.

Zoals in de brief aangegeven draagt Nederland bij aan *Coalition for Pandemic Preparedness and Response* (CEPI) die vaccinontwikkeling stimuleren⁹.

Als update kan ik aangeven dat de inzet van *Health Emergency Preparedness and Response Authority* (HERA) heeft geleid tot een opdracht aan het *European Health and Digital Executive Agency* (HaDEA), die een raamcontract heeft getekend met vier partijen die het EU FAB-netwerk opzetten voor voldoende en flexibele productiecapaciteiten voor verschillende vaccintypes (mRNA -gebaseerd, vector gebaseerd en eiwit gebaseerd). Deze fabrieken zullen operationeel blijven en kunnen snel worden geactiveerd, waardoor in geval van een noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid in totaal 325 miljoen doses per jaar kunnen worden veiliggesteld. Het EU FAB-netwerk omvat vaccinproducenten in de EU (België, Ierland, Nederland (vector gebaseerde vaccins: Biltoven Biologicals B.V) en Spanje).

Voor het vaccin-ecosysteem is de samenwerking met HERA van groot belang. In het werkplan van 2024 HERA is opgenomen dat HERA actief betrokken zal zijn bij het *EU Biotech and Biomanufacturing*-initiatief. Voortbouwend op het voorbereidende werk dat in 2023 is uitgevoerd wil HERA in 2024 een vaccinstrategie presenteren.

Nationaal zetten wij in op een sterk Life Science en Health (LSH) ecosysteem en trekt het Ministerie van VWS samen op met de Ministerie van EZK. Onze inzet is gericht op het creëren van randvoorwaarden voor de LSH sector waarin vaccinontwikkeling en -productie voor Nederland en de EU gestimuleerd wordt. In het aangepaste missiedocument Gezondheid & Zorg, onderdeel van het missie-gedreven innovatiebeleid, is een nieuwe missie opgenomen die zich richt op betere bescherming tegen maatschappelijk ontwrichtende gezondheidsdreigingen. Dit is opgenomen in de daarbij behorende Kennis en Innovatieagenda om zo te komen tot publiek-private projecten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie bedanken de Minister voor de antwoorden op de vragen van de leden Daniëlle Jansen en Van Hijum over de verkoop van vaccinontwikkelaar Intravacc B.V. met FDI BioSciences B.V. In haar antwoorden geeft de Minister aan dat «de intentie was altijd om Intravacc B.V. op afstand te plaatsen van de rijksoverheid, met behoud van de

⁸ Reactie op de motie van het lid Tielen c.s., Kamerstuk 34 951 nr.13

⁹ https://cepi.net/news_cepi/the-netherlands-bolsters-worlds-pandemic-preparedness-with-increased-cepi-funding/

borging van de publieke belangen, waarbij een nadere afweging aan het volgende kabinet werd gelaten.» De leden van de NSC-fractie vragen de Minister welke reële afwegingen er in de toekomst te verwachten zijn. Hoe wordt nu al rekening gehouden met deze reële afwegingen?

De «nadere afweging aan het volgende kabinet werd gelaten» heeft betrekking op de afweging die is gemaakt ten behoeve van de besluitvorming over het herstarten van de verkoop van Intravacc B.V. waarover de voormalig Minister van VWS uw Kamer op 6 juli 2022¹⁰ heeft geïnformeerd. De passage heeft geen betrekking op toekomstige afwegingen.

De Minister geeft in haar antwoord aan dat samenwerking tussen en binnen de publieke en de private sector uiteindelijk moet leiden tot beschikbaarheid van vaccins die betaalbaar en bereikbaar zijn voor het publiek. De leden van de NSC-fractie horen dat er buitengewoon veel tijd zit tussen goedkeuring van het vaccin door het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) en opname in het Rijksvaccinatieprogramma. Is de Minister het met genoemde leden eens dat de tijdige beschikbaarheid en bereikbaarheid verbeterd kan worden. Kan de Minister toelichten of er concrete plannen zijn om de (tijdige) beschikbaarheid en bereikbaarheid te verbeteren? Kan de Minister daarnaast toelichten of de verkoop van Intravacc B.V. invloed zal hebben op de duur van deze periode, dus op de tijdige beschikbaarheid en bereikbaarheid? En kan de Minister ook aangeven of zij verwacht dat «een goed functionerend ecosysteem» hier invloed op zal hebben?

Met veilige en effectieve vaccins kan gezondheidsschade worden voorkomen. Het is daarom belangrijk dat dergelijke vaccins voor mensen beschikbaar en bereikbaar zijn.

De afgelopen jaren zijn er verschillende stappen gezet om de tijd die zit tussen het op de markt komen van een vaccin en het (gratis) programma-tisch aanbieden daarvan – bijvoorbeeld via het Rijksvaccinatieprogramma – te verkorten. En daarmee de beschikbaarheid en bereikbaarheid te vergroten. Concrete voorbeelden hiervan zijn het prioriteringsoverleg van de Gezondheidsraad (dat leidt tot een werkagenda, die inzicht geeft in wanneer de Gezondheidsraad over welke vaccinatie adviseert) en de Horizonscan (waarbij vaccinproducenten kunnen aangeven aan welke vaccins zij werken en wanneer deze in Nederland beschikbaar komen). Ik merk hierbij op dat er ook goede redenen kunnen zijn dat een vaccin niet of nog niet programmatisch aangeboden wordt, bijvoorbeeld wanneer de ziektelast onvoldoende groot is of de effectiviteit van het vaccin te laag. De Gezondheidsraad kan in een dergelijk geval besluiten om (nog) niet of negatief te adviseren over het programmatisch aanbieden van een vaccin of vaccinatie.

Kansen die ik zie om de tijdige beschikbaarheid en bereikbaarheid van het programmatisch aanbod van vaccins (verder) te verbeteren hebben betrekking op de financieringsmogelijkheden voor de opvolging van positieve Gezondheidsraadadviezen en de aanpak «Vol vertrouwen in vaccinaties». Over de technische-financiële mogelijkheden informeert de Staatssecretaris uw Kamer, zoals reeds toegezegd, dit voorjaar. Deze mogelijkheden zijn erop gericht om sneller financiële dekking te krijgen om een positief Gezondheidsraadadvies over te nemen en te implementeren. Een besluit hierover is aan een volgende kabinet. Over de aanpak «Vol vertrouwen in vaccinaties» waarmee wordt ingezet op het behouden en bereiken van een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad, heeft de Staatssecretaris van VWS uw Kamer onlangs per brief geïnformeerd.

¹⁰ Kamerstuk 34 951, nr. 7

Het is van belang te benadrukken dat Intravacc B.V. geen vaccins produceert. Om die reden heeft de verkoop van Intravacc B.V. geen invloed op de duur van de periode en daarmee op de tijdige beschikbaarheid en bereikbaarheid van vaccins. Het ecosysteem richt zich op vaccinontwikkeling. Een goed functionerend ecosysteem kan er voor zorgen dat er nieuwe vaccins ontwikkeld kunnen worden en uiteindelijk ook door de farmaceutische industrie kunnen worden geproduceerd.

De Minister geeft aan dat kennisinstellingen tegenprestaties kunnen vragen van bedrijven die mogelijk winst maken met publiek gefinancierde kennis. De leden van de NSC-fractie zouden graag een nadere toelichting willen van de Minister, inclusief aan welke tegenprestaties de Minister denkt.

In mijn antwoord op de Kamervraag over publieke financiering van onderzoek/innovatie¹¹ verwijs ik naar het 10 punten plan van de NFU¹² rondom Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren. Ik wil hierbij aangeven dat dit niet gaat om tegenprestatie die ik vraag maar dat het aan de kennisinstellingen en de markt is om hier tot afspraken te komen. In het plan van de NFU wordt bijvoorbeeld aangegeven dat de kennisinstelling de licentieovereenkomst kan gebruiken om enige sturing uit te oefenen op de manier waarop de licentienemer met een te ontwikkelen product of dienst de markt opgaat.

De leden van de NSC-fractie lezen dat de toekomstige koper van Intravacc B.V. bereid is zich in te zetten voor de versterking van de positie van Intravacc B.V. in het Europese ecosysteem van vaccinontwikkeling en hoogwaardige werkgelegenheid te stimuleren. Is de Minister bekend met concrete plannen van de koper om de positie van Intravacc B.V. te versterken in het Europese ecosysteem? Kan de Minister enkele voorbeelden geven van deze plannen? En op welke manier zal de hoogwaardige werkgelegenheid gestimuleerd worden? De leden van de NSC-fractie zijn benieuwd in hoeverre dit ook de hoogwaardige werkgelegenheid in Nederland betreft.

De koper wil zich voor de lange termijn aan Intravacc B.V. verbinden en is bereid om te investeren in de groei van de onderneming, op het moment dat duurzame continuïteit is bewerkstelligd en zal daartoe concrete plannen ontwikkelen. Dit draagt bij aan een betere uitgangspositie van Intravacc B.V. in het vaccin-ecosysteem. Het plan van de koper is om na een transitie, waaronder een voorgenomen reorganisatie die noodzakelijk is om de levensvatbaarheid van het bedrijf te waarborgen, te investeren in het bedrijf en op die manier hoogwaardige werkgelegenheid te behouden in Nederland.

De leden van de NSC-fractie zijn blij te lezen dat wordt ingezet op leveringszekerheid en het verminderen van ongewenste afhankelijkheden om zo het publieke belang te kunnen dienen. Zij vragen de Minister verder in welke gevallen afhankelijkheid van de Europese markt wel gewenst is. Daarnaast vragen zij de Minister een toelichting te geven op de pogingen tot nu toe om de leveringszekerheid van vaccins te garanderen.

Nederland is een integraal onderdeel van de Europese markt; er is dan ook geen sprake van een ongewenste afhankelijkheid. Nederland werkt samen met de EU aan verbetering van de leveringszekerheid, m.n. met de inzet van de *Health Emergency Preparedness and Response Authority* (HERA). HERA is een directoraat generaal van de Europese Commissie,

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, aanhangsel van de handelingen nr. 807

¹² NFU-19.3793 Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren CMYK 7.indd

dat in noodsituaties zal zorgen voor de ontwikkeling, productie en verdeling van geneesmiddelen, waaronder vaccins, en andere crisis gerelateerde medische producten. Ook is het stimuleren van R&D/innovatie naar nieuwe medische tegenmaatregelen bij een crisis, waaronder vaccins, één van de vijf kernprogramma's van HERA.

De samenwerking in EU-verband maakt dat Nederland gebruik kan maken van de slagkracht van de EU, zoals bij de inkoop van specifieke (crisis) producten via een *Joint Procurement Agreement*. Voor de inzet op de beschikbaarheid, waaronder verbeterende leveringszekerheid, van medische producten, waaronder vaccins, verwijst de Minister voor Medische Zorg u naar de Kamerbrief die de voormalig Minister van VWS onlangs naar de Kamer heeft gestuurd¹³.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de update van de Minister inzake de verkoop van Intravacc B.V. en benadrukken het belang van het goed borgen van leveringszekerheid in Nederland, maar ook in Europees verband. Zij hebben daarbij nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie kunnen zich vinden in het feit dat FDI Biosciences B.V. een Nederlands bedrijf is. Kan de Minister verder uitweiden op welke manier het beoogde bedrijf bijdraagt aan het borgen van leveringszekerheid van vaccins in Europees perspectief? In hoeverre was het waarborgen voor maatschappelijke belangen onderdeel van gesprek, zo vragen de leden van de D66-fractie de Minister. Tevens vragen zij in hoeverre de plannen van FDI Biosciences B.V. invloed hebben op de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van landen zoals China, India en de Verenigde Staten?

Intravacc B.V. produceert, distribueert en verkoopt geen vaccins en FDI Biosciences B.V. ook niet. Daarom dragen ze niet bij aan leveringszekerheid van vaccins. Het waarborgen van maatschappelijke belangen is geen onderdeel van de gesprekken geweest, omdat Intravacc B.V. geen bijdrage levert aan leveringszekerheid van vaccins. De verkoop van Intravacc B.V. heeft daarom op dit gebied ook geen invloed op de concurrentiepositie van Nederland.

De leden van de D66-fractie hebben in een eerdere beantwoording (d.d. 1 november 2022) vernomen dat bij de beoordeling van potentiële kopers criteria als reputatie, financiële stabiliteit van de potentiële kopers en het continueren van huidige contractuele afspraken mee werden gewogen. Kan de Minister ingaan op in hoeverre en hoe FDI Biosciences B.V. voldoet aan de door de Minister gestelde criteria? Tevens koppelde de Minister in dezelfde beantwoording de strategische en inhoudelijke plannen van het bedrijf met de mogelijkheid om tegen maatschappelijke aanvaardbare prijzen ontwikkelde producten te blijven afnemen als staat. Zijn hier afspraken over gemaakt?

Ja daar voldoet deze koper aan. Het is een bedrijf met een goede reputatie en financieel stabiel. De bestaande contractuele verplichtingen worden door Intravacc B.V. gecontinueerd. Er zijn afspraken gemaakt voor één van de concept-vaccins, die Intravacc B.V. op basis van opdrachten van het Ministerie van VWS ontwikkelt.

¹³ Kamerstuk 29 477, nr. 865

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben de brief van de Minister over de update verkoop Intravacc B.V. ontvangen en hebben op dit moment geen vragen aan de Minister.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de voorgenomen verkoop van Intravacc B.V. Zij zijn van mening dat Intravacc B.V. in publieke handen moet blijven en dat de Minister de aangenomen motie daarover moet uitvoeren.

De leden van de SP-fractie benadrukken dat de Tweede Kamer de regering via de aangenomen motie-Dijk in overgrote meerderheid heeft verzocht om Intravacc B.V. in publieke handen te houden. Hoe gaat de Minister deze motie uitvoeren?

De huidige fase in het verkoopproces is zoals bekend, dat er in december 2023 voorlopige overeenstemming is bereikt over de verkoop van de aandelen in Intravacc B.V.,. Dit heeft geleid tot het sluiten van een overeenkomst door de voormalig Minister van VWS met FDI Biosciences B.V. over het verkopen van de aandelen, waarin is overeengekomen dat de aandelen moeten worden overgedragen wanneer aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Het zou het niet getuigen van een betrouwbare overheid als op dit moment de verkoop door mij zou worden teruggedraaid. Daarnaast zou dat in deze fase van het verkoopproces, waar uitvoerige onderhandelingen aan vooraf zijn gegaan, leiden tot schadeplichtigheid van het ministerie.

Ik ga geen uitvoering geven aan de motie met het verzoek om Intravacc in publieke handen te houden. Het in publieke handen houden van Intravacc B.V. draagt niet bij aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen van de Nederlandse overheid ten aanzien van de ontwikkeling en beschikbaarheid van vaccins. Het beleid richt zich op een goed functionerend vaccin-ecosysteem en samenwerking in internationaal verband zoals met CEPI. Deelname van de Staat in één bedrijf, Intravacc B.V., dat zich slechts richt op de eerste fasen van vaccinontwikkeling, draagt niet bij aan de doelstelling om goed voorbereid te zijn op pandemische dreigingen. Ik zie geen rol voor de overheid om zich bedrijfsmatig bezig te houden met vaccinontwikkeling, zoals Intravacc B.V. dat nu doet. Daarbij komt dat de overheid gebonden is aan onder andere staatssteun- en aanbestedingsregels.

Voor de toekomst van Intravacc B.V. is een koper benodigd die kan investeren in het bedrijf, zodat Intravacc B.V. als privaat bedrijf een rol kan spelen in het vaccin-ecosysteem in samenwerking met andere partijen.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of zij bereid is om een toekomstvisie op te stellen voor Intravacc B.V. als publieke vaccinontwikkelaar. Daarbij vragen zij haar om daarbij ook in te zetten op baanbehoud voor de werknemers van Intravacc B.V.

Het ontwikkelen van een toekomstvisie voor Intravacc B.V. als publieke vaccinontwikkelaar sluit niet aan bij het Nederlandse beleid zoals hierboven beschreven. Ik ben daarom niet bereid deze toekomstvisie te ontwikkelen.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister of de regering inmiddels al spijt heeft van het besluit om Intravacc B.V. te proberen te verkopen, ondanks het feit dat al sinds 22 november jl. duidelijk is dat ruim tweederde van de nieuwe Tweede Kamer tegenstander van deze verkoop was?

Nee, ik sta nog steeds achter het besluit tot verkopen van Intravacc B.V..